

Особливо гостру дискусію викликали деякі положення доповіді В. С. Лісового «Драгоманов і Донцов». Як важливий крок вперед у радянському драгоманознавстві учасники обговорення відзначили положення, котрі чітко пролунали у доповідях В. І. Шинкарука та В. Г. Сарбея: «в своїй оцінці Драгоманова Ленін був неправий», «критика Леніним Драгоманова не була далеко у всьому ні заслуженою, ні закономірною, ні справедливою». Драгоманівські читання зруйнували багато стереотипів і поставили ряд запитань, на які нині не можна дати остаточних відповідей.

Від імені дирекції Інституту філософії АН УРСР д-р філос. наук А. Т. Гордієнко підбив підсумки читань і подякував їх учасникам. Вирішено й надалі раз на два роки проводити на базі Інституту філософії міжнародні Драгоманівські читання. Матеріали читань планується видати у вигляді збірника статей у видавництві «Наукова думка».

Одержано 24.10.90.

Н. О. Терентьева (Київ)

XVIII Міжнародна літня школа по вивченню грецької мови, історії та культури

28 липня — 26 серпня 1990 р. у м. Салоніки (Греція) відбулася Міжнародна літня школа по вивченню грецької мови, історії та культури. Вона була організована Інститутом балканських досліджень м. Салоніки. Діяльність школи представляє великий інтерес для вчених різних спеціальностей: філологів, археологів, істориків, мистецтвознавців, економістів та ін.

Головними завданнями, що ставить Інститут балканських досліджень при проведенні школи, є вивчення грецької мови, поширення основних знань з історії та культури Греції, об'єднання зусиль учених різних спеціальностей і країн у дослідженні історії світової культури, а також сприяння встановленню взаєморозуміння й дружби між народами.

147 чол. з більш ніж 30 країн світу (Австрія, Бельгія, Болгарія, Німеччина, Великобританія, Італія, Іспанія, Португалія, США, СРСР, Франція, Чехословаччина, Югославія та ін.) взяли участь у роботі Міжнародної школи. Більшість з них — студенти й викладачі вищих навчальних закладів, наукові співробітники. Радянський Союз був представлений Московським державним університетом та Інститутом історії Академії наук Української РСР.

Програма навчання в школі включала інтенсивний курс грецької мови з обов'язковим складанням іспиту, а також три факультативних курси з історії та культури Греції.

Курс «Культура Стародавньої Греції» складався з ряду лекцій проф. Ф. Петсаса про класичне мистецтво та археологію в Македонії, а також екскурсій до музеїв, що знайомили з культурою архаїчного й класичного періодів Стародавньої Греції. Значний інтерес викликало відвідання археологічних центрів — Діона, розташованого у підніжжя Олімпу, Пелли — столиці Македонської держави в IV ст. до н. е. та Філіпп — одного з великих міст того ж періоду. Там були організовані зустрічі з відомими грецькими істориками, які докладно ознайомили присутніх з археологічними знахідками і відповіли на їх численні запитання.

Курс «Культура та мистецтво Візантії» включав ряд лекцій проф. Т. Корреса «Введення до візантієзнавства», д-ра А. Ментоса «Ар-

хеологічні пам'ятники м. Салоніки». Значний інтерес викликала лекція отця Макаріоса з монастиря Св. Симона (Афон), присвячена історії заснування й сучасному стану в афонських монастирях. У ній відзначалися традиції взаємозв'язків між ними та Києво-Печерською Лаврою. Отець Макаріос підкреслив, що у бібліотеках Афона знаходиться близько 20 тис. книг, багато з яких представляють великий інтерес і потребують більш докладного наукового вивчення.

Студенти школи одержали протягом тижня можливість ознайомитися з історичними та архітектурними пам'ятниками Афона. Відвідання монастирів Метеори розширило їх знання про історію та культуру Греції в XIV—XVII ст. Ряд лекцій був присвячений історії грецької держави в XVIII—XIX ст., зокрема національно-визвольному руху на Балканах. Їх прочитали д-ри В. Гунаріста та А. Карафасіс.

Численний матеріал був представлений факультативним курсом «Історія, мистецтво і література сучасної Греції». Лекції, прочитані на ньому проф. К. Сволопулосом, проф. К. Хадзіконстантину, д-ром М. Негчепонті-Делінакі, проф. К. Дімадісом та І. Фрерісом, проф. А. Качасапасісом присвячувалися міжнародним, економічним та культурним зв'язкам грецької держави із зарубіжними країнами.

Вперше за 18 років існування школи в її роботі взяв участь представник України. Цьому сприяло, як підкреслили Президент Ради Інституту балканських досліджень проф. А.-Є. Н. Тахіаос та директор цього інституту проф. К. Куфа, встановлення наукових зв'язків між Інститутом історії АН УРСР та Інститутом балканських досліджень у м. Салоніки. Сподіваємося, що надалі вони будуть розширюватися. Традиції культурних, економічних і політичних зв'язків між Україною та Грецією сягають глибини віків, їх вивчення становить великий науковий інтерес.

Одержано 24.09.90.